

Op glad ijs

**Een gezonde en duurzame toekomst
voor het schaatsen op Kardinge**

Waarom de ijsbaan niet mag, niet moet en niet hoeft te verdwijnen uit Groningen

Op glad ijs
Een gezonde en duurzame toekomst voor het schaatsen op Karding

Samengesteld door de stuurgroep Behoud IJbaan Karding: Piet Manning, voorzitter STV Eemsmond
Enne Feenstra, voorzitter YVG
Martijn van Houten, bestuurslid YVG
Hein Schepers, voorzitter Sven Kramer Academy Groningen
Gerard Kemkers, directeur TalentNED in samenwerking met de KNSB

Fotografie: Hanneke Mennens (sportfotografie FOCUS), Jolanda Langeland, Neeke Smit
Susanne Satijn, Johan Wolfard, Stichting Marathonschaatsen Groningen, Wout Bouma
Opmaak: VMGV

'Op glad ijs' is een onafhankelijke uitgave zonder winst oogmerk met als doel het behoud van ijsbaan in Karding te ondersteunen.
Oplage: 100 st.

Oktober 2024

'Te triest voor woorden als Karding zou verdwijnen.'

Henk Agenent, Woubrugge (winnaar Elfstedentocht)

Op glad ijs

Waarom de ijsbaan niet mag, niet moet en niet hoeft te verdwijnen uit Groningen

De gemeente Groningen staat voor een belangrijke keuze. Een keuze die de komende generaties in Groningen en Drenthe aangaat. Door te overwegen in Karding geen nieuwe ijsbaan te bouwen begeeft Groningen zich op zeer glad ijs. Wat gaat er dan voorgoed verloren? In dit bidbook bieden we een inkijk in de bloeiende schaatscultuur op en rond de ijsbaan in Karding. En schetsen we de mogelijkheden voor de toekomst.

Een rijke schaatstraditie in Groningen: van 1862 tot nu **5**

De schaats-, kunstschaats- en ijshockeyverenigingen uit de regio hebben zich verenigd in de werkgroep Behoud IJbaan Karding (BIJK). Samen willen ze het belang van de ijsbaan onderstrepen en laten zien dat de bouw van een nieuwe, duurzame ijsbaan in Karding haalbaar en betaalbaar is. Dit bidbook toont hoe Karding van grote waarde is voor de schaatsport en de verenigingen die er actief zijn.

Sport en plezier voor iedereen! **7**

Sportcentrum Karding biedt onderdak aan meer dan 120 schaatsverenigingen van de KNSB, waarvan 15 wekelijks trainen, de Sven Kramer Academy, de Stichting Topschaatsen, meerdere (semi-) professionele schaatsteams en IJshockeyclub GIJS. Met een stevige basis in een inclusieve breedtesport in verenigingsverband is er voor talenten de mogelijkheid om door te groeien naar het landelijke competitieniveau.

Trainingen, wedstrijden, kampioenschappen **9**

Sportcentrum Karding biedt dagelijks ruimte aan schaatstrainingen voor jeugd, wedstrijdschaatsers en professionals. Naast langebaanwedstrijden, zijn er ook shorttrack-, kunstrijden- en ijshockeytrainingen. In Karding vinden diverse competities plaats, van clubkampioenschappen tot de landelijke marathoncompetitie en nationale kampioenschappen. De eredivisiewedstrijden van GIJS trekken elke wedstrijd volle tribunes.

Populaire en essentiële voorziening **10**

De 400-meterbaan in Sportcentrum Karding wordt door 84% van de Groningers als onmisbaar beschouwd, vooral onder jongeren. Bedrijven profiteren direct en indirect van de sportieve aantrekkingskracht die de ijsbaan in Karding heeft.

Gezondheid: de kracht van bewegen **12**

Investeren in sporten en bewegen loont - Regelmatig sporten en bewegen zorgt voor betere prestaties op de werkvloer en een lager ziekteverzuim. De maatschappelijke opbrengsten hiervan voor de gemeente Groningen worden geschat op €17 miljoen per jaar. Uit onderzoek van het CBS blijkt daarnaast dat gemeenten die hun overdekte ijsbaan hebben verloren, een veel sterkere stijging van overgewicht zien ten opzichte van gemeenten met een ijsbaan.

Energiezuinige ijsbaan: een duurzame toekomst **14**

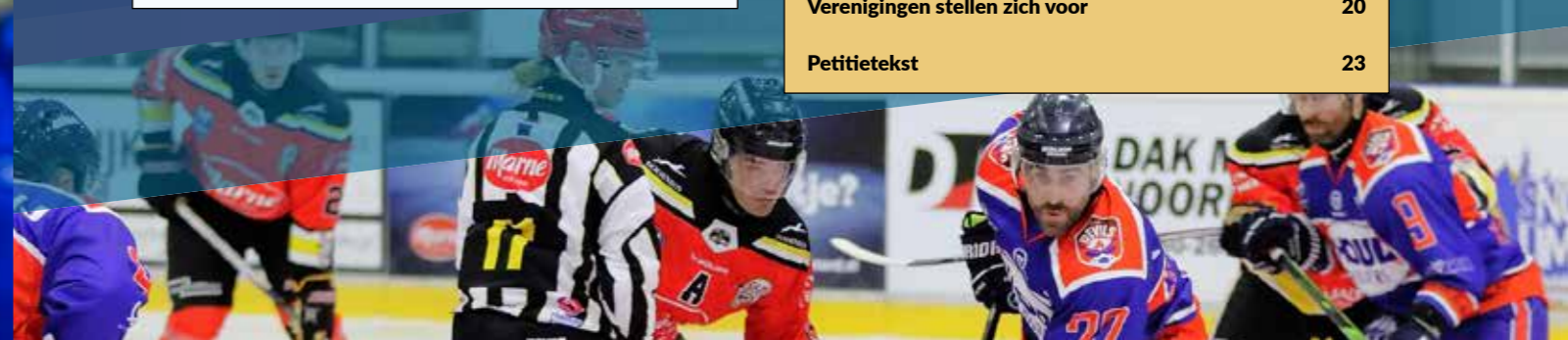
Dankzij innovaties is het tegenwoordig mogelijk om een kunstijsbaan energie- en CO2-neutraal te laten draaien. Door gebruik te maken van duurzame energiebronnen en slimme opslagmethoden kan Karding een duurzaam en energiezuinig voorbeeld worden. IJbaan De Vliet in Leiden en de verduurzamingsinspanningen in Alkmaar laten zien dat dit haalbaar en betaalbaar is.

Kosten verlagen, opbrengsten vergroten **18**

De bouw van een nieuwe ijsbaan in Groningen, inclusief twee 30x60-banen, kan naar verwachting gerealiseerd worden door een investering van ongeveer €60 miljoen. Een Total Cost of Ownership (TCO)-benadering wordt hierbij aanbevolen. Ervaringen in andere steden tonen aan dat een budgetneutrale exploitatie mogelijk is, vooral bij energieneutrale ijsbanen. Met de juiste aanpak kan Karding een moderne, duurzame en kostenefficiënte ijsbaan worden die een belangrijke rol blijft spelen in de sportieve ontwikkeling van jong en oud.

Verenigingen stellen zich voor **20**

Petitietekst **23**

Een rijke schaatstraditie in Groningen: van 1862 tot nu

In 1862 richtten Jacob Hesselink en Jan Juchter de IJvereniging Groningen (YVG) op met als doel de 'bevordering van IJsvmaken'. De eerste schaatsers vermaakten zich op de vestinggracht in Groningen, maar al snel werd de eerste ijsbaan aangelegd bij het Hoornsediep. In 1893 organiseerde YVG de allereerste internationale schaatswedstrijd in Groningen, waar de legendarische Groninger schaatser Jaap Eden zowel de 5000m als de 1500m won.

Vanaf 1912 vond YVG haar thuisbasis in het Stadspark, samen met andere ijsverenigingen zoals Volharding en IJsbahn het Noorden. Voor de Tweede Wereldoorlog waren er maar liefst vijf ijsbanen in de stad! In de jaren zeventig werd de ijsbaan in het Stadspark omgebouwd tot een kunstijsbaan, wat een boost gaf aan de schaatsport. IJshockey, kunstschaatsen en shorttrack bloeiden op en het aantal schaatsverenigingen groeide sterk. In 1993 verhuisde de schaatsport naar de overdekte ijsbaan in Kardinge, waar de sport verder floreerde.

Tijd voor vernieuwing

Na ruim dertig jaar intensief gebruik is de ijsbaan in Kardinge aan vervanging toe. Met bijna 180 jaar schaatsgeschiedenis achter ons, een geschiedenis die talloze Groningse schaatsers naar wereldniveau heeft gebracht, staat Groningen nu op een kruispunt. Gaan we door met deze rijke traditie, of eindigt de geschiedenis hier? Een nieuwe ijsbaan lijkt niet vanzelfsprekend. Sommigen vinden de ijsbaan milieutechnisch achterhaald in een tijd van klimaatverandering. Anderen zien het als een te grote investering voor een beperkte groep

schaatsliefhebbers. Maar voor velen is de ijsbaan een essentieel onderdeel van de Nederlandse sportcultuur en een ontmoetingsplaats voor jong en oud.

Het belang van de schaatsbaan voor Groningen

In de afgelopen periode is er volop gediscussieerd in de media over de toekomst van de ijsbaan. Mening en feiten werden breed uitgemeten. Al vóór deze publieke discussie was er sprake van een ontwikkelingsplan voor de ijsbaan in Kardinge, maar de betrokken verenigingen hadden hierin slechts beperkt inspraak. Om het belang van de ijsbaan voor Groningen, Drenthe en delen van Friesland te benadrukken, hebben de schaats-, kunstrij- en ijshockeyverenigingen zich verenigd in de werkgroep Behoud IJsbahn Kardinge (BIJK). Na een succesvolle petitie, die door meer dan 15.000 mensen werd ondertekend, geven we nu als verenigingen met dit bidboek een krachtig signaal af.

Waarom een nieuwe ijsbaan?

In dit bidboek belichten we de veelzijdigheid van de schaatsport in Kardinge. Van recreatief schaatsen tot topsport, van kunstschaatsen tot ijshockey: de ijsbaan is meer dan een faciliteit, het is het hart van de schaatsport in het Noorden. We laten zien dat een nieuwe, duurzame ijsbaan niet alleen haalbaar, maar ook noodzakelijk is om deze rijke schaatstraditie voort te zetten.

Samen kunnen we ervoor zorgen dat de ijsbaan van Kardinge ook voor toekomstige generaties een onmisbare plek blijft waar schaatsplezier en sportieve ambities samenkomen.

'...Jong en oud moeten in aanraking kunnen blijven komen met de schaatsbeleving. Na het verlies van de ijsbaan in Assen, kunnen we in Noord-Nederland niet nog een ijsbaan missen. Met dank aan de ijsbanen in Assen en Groningen heb ik mijn carrière vorm kunnen geven. Ik ben dankbaar dat ik mijn internationale successen in mijn eigen regio heb kunnen starten...'

Renate Groenewold, Assen (oud-schaatser)

Sport en plezier voor iedereen!

Op een willekeurige zondagochtend zie je talloze kinderen samen met hun families schaatsen op Kardinge, en op zaterdagen is de ijsbaan gevuld met meer dan 1000 leden van natuurijsverenigingen. Kardinge is hét centrum voor breedtesport. Naast de 150.000 recreatieve schaatsers per jaar, wordt er actief in verenigingsverband gesport.

Breedtesport is essentieel voor het ontdekken en ontwikkelen van talenten die later kunnen uitgroeien tot topsporters. Grote namen zoals Gerard Kemkers, Marianne Timmer, Renate Groenewold, Suzanne Schulting, Marcel Bosker, Chris Huizinga en Jenning de Boo begonnen allemaal als jonge talenten op de ijsbaan van Groningen. Bijna elke bekende schaatser begon ooit bij een schaatsvereniging, waar hun talent werd ontdekt en verder ontwikkeld.

Schaatsverenigingen voor jong en oud

Schaatsverenigingen hebben in Kardinge hun thuisbasis. Zij spelen een cruciale rol in het bevorderen van de schaatsport in Noord-Nederland. Ze richten zich niet alleen op het verbeteren van de schaatstechniek, maar ook op het creëren van plezier en saamhorigheid. Dankzij hun gezamenlijke inspanningen groeit de schaatsport nog steeds. In sommige gevallen is er zelfs sprake van wachtlijsten door de populariteit.

In sportcentrum Kardinge zijn meer dan 120 schaatsverenigingen actief die zijn aangesloten bij de KNSB. Hiervan trainen er wekelijks 15 verenigingen op de ijsbaan, met samen meer dan 3000 leden, waaronder 700 jeugdleden en 600 studenten. Deze verenigingen zijn jaarlijks goed voor meer dan 120.000 ijsactiviteiten.

Elke schaatsvereniging op Kardinge heeft zijn eigen unieke karakter. Ijsvereniging Groningen (YVG) is met 700 leden, waaronder 200 jeugdleden, de oudste en grootste vereniging. Er is ook een groeiend aantal 70-plussers dat nog steeds actief schaatst. Tjas, de grootste studentenschaatsvereniging ter wereld, telt 600 leden. Schaatsvereniging Scharlakenhof biedt een speciaal Ouder-Kind-Schaatsen programma, waarbij ouders en kinderen samen schaatslessen volgen.

Naast langebaanschaatsen zijn ook Kunstrijclub Groningen (KCG), Shorttrack Groningen (STG) en ijshockeyclub GIJS actief in Kardinge. KCG biedt al meer dan 50 jaar kunstschaatslessen aan en heeft de afgelopen jaren een

ongekende groei doorgemaakt (meer dan 350%). STG speelt in op de toenemende belangstelling voor de spectaculaire shorttracksport.

GIJS Groningen, opgericht in 1969, is dé ijshockeyclub van de stad Groningen, met bijna 200 leden. De club heeft een lange historie in het Nederlandse ijshockey en speelt met GIJS 1 op het hoogste niveau, in de Eredivisie. Naast het Eredivisie-team heeft GIJS vijf jeugdteams, twee herenteams, een damesteam en vier recreatieteams. De club biedt voor jonge kinderen een IJshockey School, waar zij de eerste stappen in de sport kunnen zetten en vervolgens doorstromen naar de jeugdteams.

GIJS Groningen heeft een diverse ledenbasis, met internationale spelers in het Eredivisie-team, en studenten en expats in de overige teams. De club brengt mensen van verschillende culturen en achtergronden samen en biedt een warme gemeenschap waar leden dagelijks trainen, wedstrijden spelen en coachen.

Op pagina 20 stellen de verschillende verenigingen en teams zich uitgebreider voor.

'Het zou toch niet waar zijn dat ijsbaan Kardinge straks gaat sluiten? Wat zonde zou het zijn als daar geen schaatsrondjes meer worden gereden. We hebben nog meer schaatstalent nodig, en dat kan alleen als de schaatsbaan blijft bestaan.'

Marianne Timmer, Hierden (Olympisch kampioen schaatsen)

Schaatsplezier bij de Sven Kramer Academie

De Sven Kramer Academie (SKA) heeft als missie om zowel jeugd als volwassenen meer te laten bewegen en zo bij te dragen aan de toekomst van de Nederlandse schaatsport. Elke zaterdagochtend biedt de SKA in Groningen schaatslessen aan voor zo'n 350 kinderen van 4 tot 12 jaar. De lessen zijn afgestemd op het niveau van elk kind, zodat ze kunnen doorstromen naar schaatsverenigingen als ze verder willen groeien in de sport. Inclusiviteit staat bij SKA voorop. In samenwerking met Stichting het Gehandicapte Kind en sportcentrum Kardinge organiseert de academie ook schaatslessen voor kinderen met een handicap, zodat zij volwaardig kunnen deelnemen aan de

schaatssport. Daarnaast biedt SKA programma's aan voor het voortgezet speciaal onderwijs, waarmee kinderen die intensieve begeleiding nodig hebben, hun zelfvertrouwen en plezier kunnen vergroten. Ook worden schoolschaatsprogramma's opgezet voor 900 leerlingen van achterstandsscholen in en rondom Groningen, zodat meer kinderen kennismaken met schaatsen en hun fysieke ontwikkeling wordt gestimuleerd. De SKA zet zich met al deze initiatieven in voor een inclusieve en toegankelijke schaatsport. Ieder kind, ongeacht achtergrond of fysieke mogelijkheden, krijgt de kans om het plezier van schaatsen te ervaren. Zo draagt de SKA bij aan de toekomst van de schaatsport in Noord-Nederland.

Basis voor topsport en ontwikkeling

Sportcentrum Kardinge speelt een centrale rol in de ontwikkeling van jonge topsporters, ondersteund door de Stichting Topschaatsen Drenthe & Groningen (STDG) en gefinancierd door de gemeente Groningen via Topsport Noord. De stichting biedt jonge schaatstalenten de faciliteiten om hun eerste stappen te zetten richting professionele langebaan- en marathonploegen. Ook op het gebied van kunstschaatsen is Kardinge belangrijk: Kunstschaatsclub KCG kreeg vorig jaar een KNSB-accreditatie als regionaal trainingscentrum (RTC) voor kunstschaatsen. Wekelijks worden er ijsuren gereserveerd voor de Jeugdbaarploeg, de C- en A/B-selecties, het KNSB Talent Team, en de shorttrack- en kunstrijselecties. Naast schaatstrainingen worden ook conditie- en krachttrainingen aangeboden, zoals fietsen en inline-skaten. Deze uitgebreide faciliteiten hebben schaatsers als Marcel Bosker, Christiaan Huizinga en Jennings de Boo geholpen de top te bereiken. Voor opkomende talenten zoals Jasmijn Veenhuis en Niklas Reijnders zijn deze voorzieningen essentieel om hun potentieel volledig te ontwikkelen. Kortom, zowel recreanten als toekomstige topsporters vinden in Kardinge de ideale omgeving om te groeien in de schaatsport.

Professionele teams actief in Kardinge

Meerdere (semi-)professionele schaatsteams zoals Schaatsteam Speelman, Team The Brandwagon, Team Attaq en Team Ocre trainen op de ijsbaan in Kardinge. In deze teams werken de rijders aan hun sportieve ambities. De teams vormen een essentiële schakel naar de nationale topteams.

'Wij zijn kinderen van Kardinge. Wij zijn beiden begonnen met schaatsen in het jaar dat Kardinge werd geopend. De passie voor de schaatsport is dus volledig ontstaan op het Groningse ijs. Deze liefde voor het schaatsen is de basis van waaruit we nu iedere dag bezig zijn en proberen met ons team gouden medailles te winnen. 'Het zou een ramp zijn voor de kinderen als Kardinge verdwijnt. Dat betekent uiteindelijk minder kinderen die gaan schaatsen, minder talenten die in aanraking komen met het ijs en op de lange termijn minder gouden medailles in de top. Kinderen in heel Nederland moeten de kans hebben om ergens in de buurt het ijs op te gaan en, net als wij, verliefd te worden op het schaatsen. Of dat nou is om Olympisch kampioen te worden, of om lekker fit en in beweging te blijven.'

Erwin en Martin ten Hove (oprichters Professioneel Schaatsteam IKO X2O)

Trainingen, wedstrijden en kampioenschappen

In sportcentrum Kardinge vinden dagelijks schaatstrainingen plaats op de 400-meterbaan. Deze trainingen zijn bedoeld voor jeugd, wedstrijdschaatsers, selectieteams en professionele schaatsers. Op de 30x60-meterbaan worden ook ijshockey-, shorttrack- en kunstrijstrainingen gegeven, evenals schaatslessen voor de jongste jeugd. De grote vraag naar ijs op deze baan zorgt echter voor een beperkte beschikbaarheid, waardoor bijvoorbeeld kunstschaatsvereniging KCG vanwege haar populariteit een ledenstop heeft moeten invoeren.

Wekelijks worden er op de 400-meterbaan verschillende wedstrijden georganiseerd. Op zaterdagochtend zijn er jeugd-wedstrijden waar plezier voorop staat. Naast de klassieke langebaanwedstrijden worden er nieuwe wedstrijdvormen zoals mass-start en pack races gehouden. Schaatsverenigingen uit heel Nederland doen mee aan interclubwedstrijden, en er worden regelmatig clubkampioenschappen georganiseerd door de verenigingen.

Marathonwedstrijden op elk niveau

Ijsbaan Kardinge is een belangrijk centrum voor marathon-schaatsen, op zowel lokaal, regionaal als landelijk niveau. Elke woensdagavond vindt de Bouwbedrijf Speelman competitie plaats, met 12 wedstrijden en ongeveer 100 deelnemers op drie niveaus. De Noord-Oost Marathon Competitie trekt zowel

amateurs als professionele schaatsers, met maximaal 120 rijders per categorie. De landelijke marathoncompetitie van de KNSB, waar topteams als Albert Heijn Zaanlander en Essent aan deelnemen, wordt ook deels op Kardinge verreden. Dit seizoen wordt de finale in Kardinge gehouden.

Nationale kampioenschappen en evenementen

Kardinge behoort tot de drie snelste ijsbanen van Nederland en is jaarlijks het decor voor nationale kampioenschappen. Het Nederlands Pupillen Toernooi (NPT) is een prestigieus evenement voor jonge schaatsers van 10 tot 12 jaar, met deelnemers uit het hele land. Grote namen als Jutta Leerdam, Antoinette de Jong en Joep Wennemars hebben aan dit toernooi deelgenomen.

De Gruno Bokaal en de Holland Cup zijn belangrijke toernooien voor nationale talenten. Daarnaast worden de NK Sprint en NK Masters regelmatig in Kardinge georganiseerd, waar respectievelijk de snelste schaatsers en oudere schaatsers uit verschillende categorieën strijden om de titels.

Shorttrackwedstrijden

Tijdens het schaatsseizoen organiseert Shorttrack Groningen (STG) diverse wedstrijden in Kardinge, waaronder het bekende herfsttoernooi, dat internationale allure heeft met ongeveer 170 deelnemers. Ook wordt er jaarlijks een regiowedstrijd gehouden voor het noordelijke gewest.

Topsport beleven met GIJS 1

Elke wedstrijd van GIJS 1 in de Eredivisie trekt volle tribunes. Het ijshockey in Kardinge staat garant voor spanning, snelheid en sensatie. Een avond ijshockey is een belevings voor jong en oud, waar Groningers en supporters uit de regio samenkomen voor een avond vol sport en gezelligheid. Sport verbindt, en dat zien we elke wedstrijd weer: fans van beide teams zitten gebroederlijk naast elkaar op de tribune, genietend van het spektakel op het ijs.

DE IJSBAAN

Populaire en essentiële voorziening

De 400-meterbaan in Sportcentrum Kardinge wordt door inwoners van Groningen als een onmisbare sportvoorziening beschouwd. Uit een recent onderzoek (Gebruik van en voorkeuren rondom Kardinge, juni 2020) blijkt dat maar liefst 84% van de deelnemers aan een open enquête vindt dat de 400-meterbaan behouden moet blijven (zie fig. 1). Deze sterke steun weerspiegelt het belang van de ijsbaan, die naast het subtropisch zwembad en de ijshockeyhal een geliefde voorziening is voor de Groningse bevolking.

Uit het onderzoek blijkt vooral dat de jongere generatie groot belang hecht aan het behoud van de faciliteiten in Kardinge (zie fig. 2). Opvallend is dat de 400-meterbaan zelfs vaker als prioriteit wordt genoemd dan het subtropisch zwembad. Dit laat zien dat de ijsbaan niet alleen populair is, maar ook wordt gezien als een essentieel onderdeel van het sportaanbod in Groningen, zowel nu als in de toekomst.

Bedrijvigheid rond de ijsbaan

De ijsbaan van Kardinge is nauw verbonden met lokale bedrijvigheid en heeft een positieve impact op de economie in de regio. De Vereniging Bedrijven Noord-Oost (VBNO) benadrukt dat de ijsbaan een waardevolle voorziening is, die zorgt voor een actieve en sportieve uitstraling van het Kardingegebied. In het bijzonder trekt de ijsbaan leisure-gerelateerde bedrijven aan, die gezamenlijk bijdragen aan de dynamiek van de regio.

Figuur 1. Wens tot behoud aanbod activiteiten Kardinge

PerfectSkate is een sportwinkel in Sportcentrum Kardinge, gespecialiseerd in schaatsen en schaatsaccessoires. De winkel biedt een breed scala aan diensten, zoals schaatsverhuur, het slijpen en repareren van schaatsen, en het modelleren van thermoplastische schaats schoenen. Klanten komen vanuit de provincie Groningen en Drenthe om hier hun schaatsuitrusting te halen, maar de winkel biedt ook sportkleding en materialen voor sporten zoals zwemmen, tennis, squash en skaten.

Een ander bekend bedrijf in de buurt is Orthopedische Schoenmakerij Groothuis, al 125 jaar een begrip in het maken van op maat gemaakte schaatsen en orthopedische schoenen. Groothuis trekt klanten uit heel Europa, waaronder topsporters als Patrick Roest, Jutta Leerdam en Joy Beune, die hun schaatsen vaak testen op de ijsbaan van Kardinge. De expertise van Groothuis helpt zowel recreanten als topsporters de perfecte schaats te vinden, waarmee de winkel een onmisbare rol speelt in de sportwereld van Groningen en ver daarbuiten.

De ijsbaan van Kardinge biedt dus niet alleen sportplezier voor de inwoners, maar stimuleert ook bedrijvigheid en innovatie op sportgebied.

	jonger dan 35 jaar (n=791)	35 t/m 49 jaar (n=979)	50 t/m 64 jaar (n=1250)	65 jaar of ouder (n=942)
subtropisch zwembad	78%	70%	62%	63%
ijshockeyhal	61%	61%	58%	58%
400 meterbaan	80%	76%	72%	73%

Figuur 2. Wens tot behoud faciliteiten in Kardinge onderverdeeld naar leeftijdscategorieën

Gezondheid: de kracht van bewegen

Een gezonde leefstijl is essentieel voor zowel fysiek, sociaal als mentaal welzijn. Dit staat centraal in de visie van de gemeente Groningen op Healthy Aging en de ontwikkeling van de Vitaliteitscampus. Sport en beweging, zoals schaatsen, dragen op een bewezen manier bij aan een betere gezondheid en hebben daarnaast een belangrijke sociaal-economische waarde.

De drievoudige waarde van sport en beweging

De positieve impact van sport en beweging is zichtbaar op drie belangrijke gebieden: gezondheid, sociaal en arbeid.*

- **Gezondheid** - Regelmatig sporten verkleint de kans op aandoeningen, verhoogt de levensverwachting en verlaagt zorgkosten. Het vermindert de ziektebelasting en draagt bij aan een gezonder leven.
- **Sociaal** - Sporten verbetert leerprestaties, stimuleert de ontwikkeling van sociale relaties en verhoogt de kwaliteit van leven. Sportactiviteiten bevorderen sociale interactie en betrokkenheid binnen de gemeenschap.
- **Arbeid** - Mensen die regelmatig bewegen, presteren beter op de werkvloer en hebben minder ziekteverzuim. Dit betekent niet alleen een betere productiviteit, maar ook lagere kosten voor werkgevers.

Investeren in sport loont

Investeren in ijsbanen en sportvoorzieningen leveren ook economische voordelen op. De maatschappelijke waarde van sport en beweging kan oplopen tot wel € 75.000 voor mensen onder de 55 jaar, en tot € 25.000 voor 55-plussers (fig. 1). Uit een berekening van de Social Return on Investment (SROI)

Figuur 1. Sociaaleconomische waarde van sporten en bewegen.

blijkt dat sporten en bewegen in Groningen een SROI van 2.8 hebben. Dit betekent dat de maatschappelijke opbrengsten bijna drie keer zo hoog zijn als de kosten (fig. 2). Als slechts 10% van de mensen die nu niet aan de beweegrichtlijnen voldoen, hier wel aan zou gaan voldoen, zou dat de gemeente Groningen jaarlijks ruim 17 miljoen euro aan maatschappelijke baten opleveren.

Tel uit je winst!

Sporten en bewegen dragen niet alleen bij aan persoonlijke gezondheid en welzijn, maar ook aan de economie en samenleving als geheel.

Preventie van overgewicht en obesitas

Een van de grootste gezondheidsuitdagingen van deze tijd is de toename van overgewicht en obesitas. Hoewel Groningers momenteel gemiddeld een lager gewicht en Body Mass Index (BMI) hebben dan het landelijke gemiddelde, laat de Lifelines-studie zien dat ook hier de trend van toenemend overgewicht zichtbaar is.

De gevolgen van overgewicht

Overgewicht verhoogt het risico op ernstige gezondheidsproblemen, zoals diabetes, hart- en vaatziekten en bepaalde vormen van kanker. Dit leidt niet alleen tot hogere zorgkosten, maar ook tot meer ziekteverzuim en een lagere levenskwaliteit.

Schaatsen als oplossing

Regelmatig schaatsen is een effectieve manier om deze zorgwekkende trend tegen te gaan. Schaatsen helpt niet alleen bij het verbranden van calorieën en het verbeteren van de fysieke conditie, maar is ook een leuke en toegankelijke sport voor jong en oud.

Uit recente cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (fig.3) blijkt een interessante correlatie: in gemeenten waar een overdekte ijsbaan is verdwenen, was de toename van overgewicht ruim vijf keer groter! Dit benadrukt het belang van toegankelijke sportfaciliteiten, zoals ijsbanen, voor de preventie van overgewicht.

Healthy Aging en schaatsen

Schaatsen, zowel recreatief als binnen verenigingen, past perfect in een actieve leefstijl met voldoende beweging. Het is een laagdrempelige manier om actief te blijven, waarbij het sociale aspect centraal staat. Bij recreatief schaatsen zijn de afstanden klein, en op de ijsbaan raak je elkaar niet kwijt. Zonder prestatiedruk kom je vanzelf in beweging. Binnen verenigingen wordt vooral aan de techniek gewerkt, en ongemerkt maken de leden vele rondjes.

Schaatsen is meer dan alleen bewegen. Het combineert ademhaling, balans en coördinatie, waardoor lichaam en geest samen trainen. Voor veel mensen is schaatsen een van de

Figuur 2. Sociaaleconomische waarde van sporten en bewegen op basis van SROI (Rebel en het Mulier Instituut in 2022 en in 2024 door het Kenniscentrum Sport & Beweging)

Figuur 3. Toename overgewicht in de periode 2016-2022. De openbare cijfers zijn afkomstig van het CBS.

activiteiten die bijdragen aan hun fysieke ontwikkeling. In het begin draait het vooral om sneller, langer en beter te schaatsen. Later gaat het om het behouden van de conditie om te blijven schaatsen.

Positieve effecten van schaatsen op de gezondheid

Schaatsen heeft talloze gezondheidsvoordelen, zowel fysiek als mentaal:

- **Cardiovasculaire Fitheid** - Het versterkt het hart en de longen, verbetert de bloedcirculatie en verlaagt het risico op hart- en vaatziekten.
- **Gewichtsbeheersing** - Regelmatig schaatsen helpt bij het verbranden van calorieën en kan overgewicht helpen voorkomen.
- **Spierkracht en Uithoudingsvermogen** - Schaatsen versterkt de spieren in de benen, buik en onderrug en verbetert het uithoudingsvermogen.
- **Balans en Coördinatie** - Het vereist en verbetert balans en coördinatie, wat vooral bij ouderen helpt om vallen en blessures te voorkomen.

- **Gezonde Gewrichten** - Omdat schaatsen een low-impact sport is, worden de gewrichten minder belast, wat gunstig is voor mensen met gewrichtsproblemen zoals artritis. Bovendien is schaatsen een relatief veilige sport. Het komt niet voor in de top 10 van meest blessuregevoelige sporten, zowel in absolute aantallen als in verhouding tot het aantal beoefenaars.

Schaatsen: een sport voor jong én oud!

Schaatsen houdt je jong en gezond, en kan een belangrijke bijdrage leveren aan gezond ouder worden. Veel schaatsers blijven actief tot ver in de tachtig. Leden van 70 jaar en ouder vormen een belangrijk en actief deel van schaatsverenigingen, vooral tijdens de ochtenduren. Steeds meer ouderen ontdekken op latere leeftijd de sport en gaan nieuwe uitdagingen aan, zoals leren schaatsen. Beschermingsmiddelen zoals helmen en heupairbags maken de sport nog toegankelijker.

Trainers binnen verenigingen vragen steeds vaker om specifieke cursussen om deze oudere doelgroep goed te begeleiden. Schaatsen is bij uitstek een sport die tot op hoge leeftijd beoefend kan worden en helpt bij het verbeteren van motoriek, coördinatie, stabiliteit en fitheid.

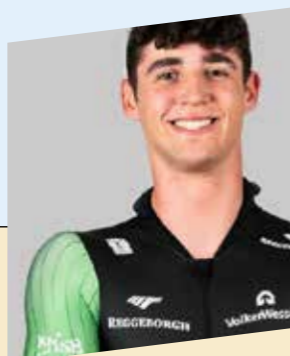
Op landelijk niveau is er een actief Master-netwerk, dat op ijsbanen door het hele land wedstrijden organiseert voor alle volwassen leeftijdscategorieën. Dit is voor velen een stimulans om, ook op latere leeftijd, serieus te trainen en deel te nemen aan wedstrijden.

Noot

* Dit sluit aan bij de Nota 'Sociaal Basis Voor Elkaar' en het 'Plan van aanpak GALA en sportakkoord II' van de gemeente Groningen. Binnen de regio Groningen wordt waargenomen dat de gezondheidsverschillen tussen bevolkingsgroepen en bepaalde wijken groter wordt. Omdat iedere Groninger gelijke kansen verdient om de kracht van sport en bewegen te ervaren, wordt sport dan ook met name genoemd in projecten zoals: 'Kansrijke Start', 'Kansrijk Groningen', 'Kansen voor kinderen', 'Doorbraak Netwerk Groningen' en 'Sterk uit Armoede'.

Energiezuinige ijsbaan: een duurzame toekomst

Ijsbaancomplexen worden vaak gezien als grote energieverbruikers, maar is dat nog terecht? De recente ontwikkelingen in Enschede, Leiden en Alkmaar bewijzen het tegendeel: hier worden zeer energiezuinige ijsbanen gebouwd. Dankzij nieuwe innovaties kan een kunstijsbaan zelfs volledig energie- en CO2-neutraal opereren. Dit verlaagt niet alleen de energiekosten, maar ook de exploitatiekosten aanzienlijk.

'Als Groninger ben ik opgegroeid met Kardinge. Dit is de plek waar het voor mij allemaal begon. Ik heb hier altijd met plezier geschaatst en mijn basis gelegd als professioneel schaatser.'

Jennings de Boo
(Europees Kampioen sprint)

Hoe werkt energieneutraliteit op ijsbanen?

Het grootste deel van het energieverbruik op een ijsbaan gaat naar de koelinstallatie, maar er is ook energie nodig voor verwarming, verlichting en warm water. Door slimmere energiemanagementsystemen, efficiënte koeltechnieken en het benutten van restwarmte, kunnen moderne ijsbanen energie besparen. Nederland heeft al verschillende energieneutrale ijsbanen, waar deze technieken succesvol zijn toegepast.

Voorbeeld: De Vliet in Leiden

De in 2023 geopende ijsbaan De Vliet in Leiden is een schoolvoorbeeld van energieneutraliteit. Het gebouw is volledig geïsoleerd, verlicht met LED-lampen en verwarmd door restwarmte uit het koelproces. Deze warmte wordt zelfs gebruikt om het aangrenzende zwembad te verwarmen. Daarnaast liggen er zonnepanelen op het dak, wat het project een uitstekende referentie maakt voor energieneutrale ijsbanen.

Sportcomplex De Meent in Alkmaar: verduurzaming van een bestaande ijsbaan

De Meent in Alkmaar ondergaat momenteel een verduurzamingsprogramma om energieneutraal te worden. Dit is

Sportcomplex De Meent in Alkmaar

Met 1750 zonnepanelen op het sporthallen-dak, plus 1000 panelen op de overdekte parkeerplaatsen (voor auto en fiets) wordt energie opgewekt. De elektriciteit is voor de koelinstallatie van de 400-meterbaan, de 30x60-piste en zestien (regelbare) laadpalen voor elektrische auto's en alle reguliere elektronica in het sportcomplex. Opgewekte elektriciteit die niet direct nodig is, wordt tijdelijk opgeslagen in een grote batterij. Restwarmte wordt deels opgevangen in vijf grote buffervaten met water (samen 25.000 kuub) en hergebruikt voor verwarming van het hele sportcomplex. De rest gaat 200 meter diep de grond in, waar een warmte/koude-opslag is gemaakt, die zelf ook thermische energie oplevert. Vanuit dit diepe grondwater wordt het gebouw zomer's gekoeld en 's winters verwarmd. Al deze systemen zijn met elkaar verbonden. Een innovatief smart grid, houdt constant in de gaten welke energiestromen het slimst ofwel het goedkoopst zijn.

indrukwekkend, aangezien het een 25 jaar oude, half overdekte ijsbaan betreft. Met 1750 zonnepanelen op het dak van de sporthal en nog eens 1000 op de parkeerplaatsen wordt een groot deel van de energiebehoefte opgewekt. De restwarmte uit de koelinstallatie wordt opgeslagen en hergebruikt voor het hele complex. Dit soort innovatieve systemen, zoals een smart grid en seizoensopslag van warmte en koude, maken deze verduurzaming mogelijk.

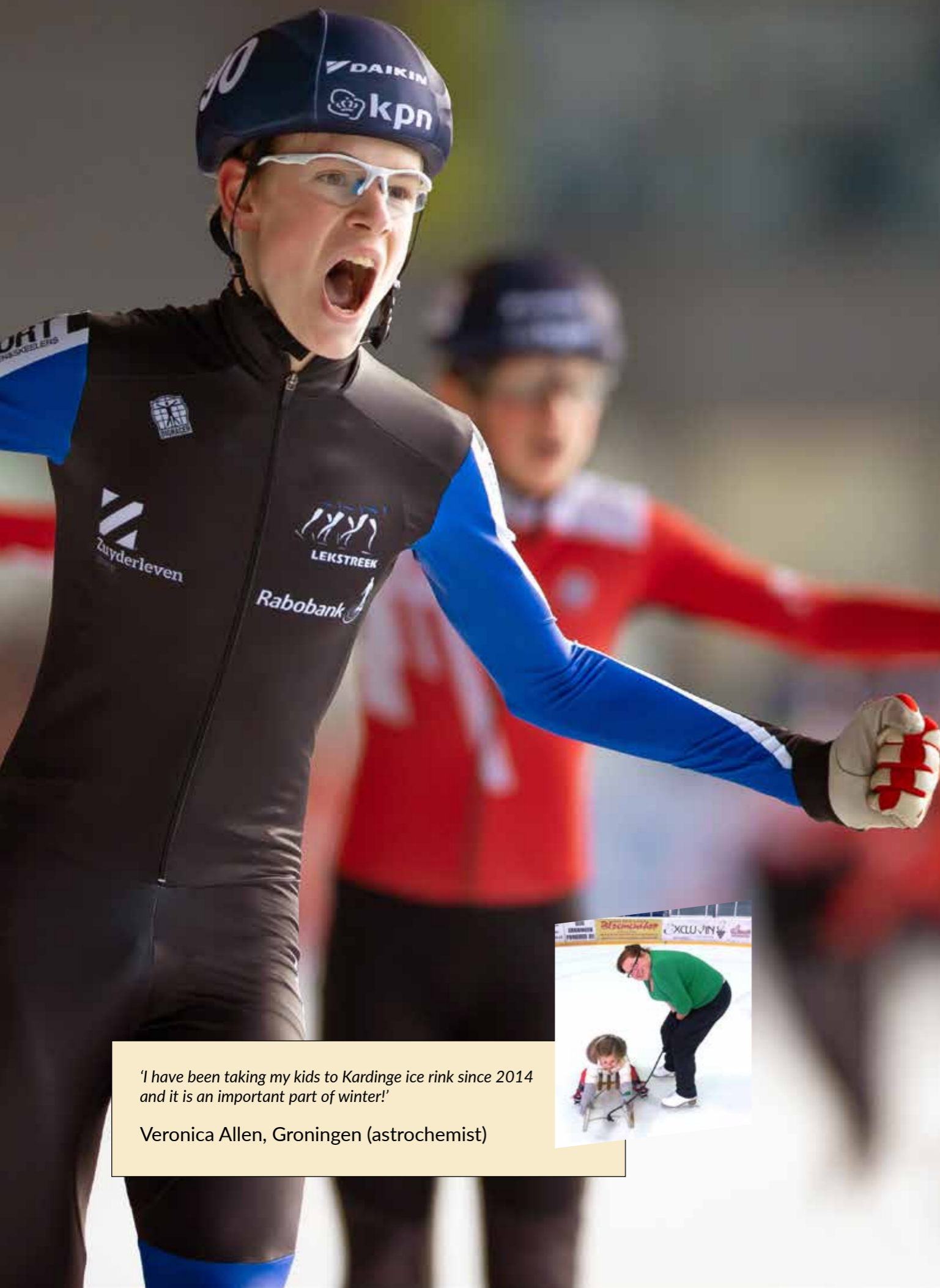
Ijsbaan Twente: uitdagingen en plannen

Hoewel Ijsbaan Twente nog niet energieneutraal is, liggen er plannen om dit te realiseren. Momenteel verbruikt de ijsbaan jaarlijks 1600 MWh, voornamelijk in de winter. Windmolens zouden een belangrijke rol kunnen spelen in het behalen van

Ijsbanen en zwembaden

Ten opzichte van verwarmde zwembaden zijn ijsbanen relatief zuinig. Ter vergelijking: een zwembad bestaande uit een wedstrijdbad en een recreatief bad verbruikt 3250 MWh/jaar (cijfers Milieubarometer). De ijsbaan in Enschede verbruikte voor de ombouw naar energieneutraal 1600 MWh/jaar. Na toepassing van enkele energiebesparende maatregelen daalt dit naar 910 MWh/jaar

Een ijsbaan die energetisch is gekoppeld aan een zwembad produceert 'gratis' warmte voor het zwembad. Een echte win-win-situatie.

'I have been taking my kids to Kardingje ice rink since 2014 and it is an important part of winter!'

Veronica Allen, Groningen (astrochemist)

'Onderzoek bewijst dat kinderen die met veel sporten in aanraking komen, dit op latere leeftijd ook blijven doen. Goede sportfaciliteiten zijn daarom onmisbaar op weg naar een gezonde(re) leefstijl. Daarnaast bieden alle verenigingen, die gebruik van de ijsbanen maken, niet alleen sport- en beweegactiviteiten voor hun leden, maar ook sociale contacten, het gevoel ergens bij te horen en zingeving. Een serieuze stad als Groningen hoort een ijsbaan te hebben.'

Danielle Bekkering, Den Ham (directeur van het HANNN en marathonschaatser)

energieneutraliteit, vooral omdat zonnepanelen in de koudere maanden minder energie opwekken.

Innovatie: de toekomst van energieopslag en ijstechnieken

Energieopslag is cruciaal voor duurzame ijsbanen. Hoewel batterijen momenteel nog kostbaar zijn, biedt seizoensopslag veel potentie. Zo kan er in de zomer energie worden opgeslagen wanneer er een overschot aan goedkope elektriciteit is, om dit in de winter te gebruiken.

Daarnaast zijn nieuwe technieken voor het maken van ijs veelbelovend. Zo reduceert de 'carbon dioxide transcritical direct-cooling technique', gebruikt op de Olympische Winterspelen van 2022, het energieverbruik met maar liefst 50%. Andere technieken, zoals verbeterde absorptie-technologie, zorgen voor stabiele en voorspelbare energiekosten.

Samenwerken voor een duurzame toekomst

De combinatie van een ijsbaan met een zwembad biedt extra kansen voor het benutten van innovatieve energieopslag-systemen, zoals het opslaan van energieoverschotten in de

zomer. Een bredere visie, waarbij ook omliggende woningen en bedrijven betrokken worden in de energievoorziening, zou Groningen zelfs kunnen omvormen tot de meest duurzame energiegemeente van Nederland. Dit heeft niet alleen positieve gevolgen voor de leefbaarheid, maar ook voor de economische bedrijvigheid in de regio.

Kortom, met de juiste technieken en slimme energieoplossingen kunnen ijsbanen niet alleen energieneutraal, maar ook kostenbesparend zijn, met een positieve impact op zowel de lokale gemeenschap als het milieu.

Door gebruik te maken van duurzame energiebronnen en innovatieve opslagmethoden kan Kardingje een toonaangevend voorbeeld worden van een moderne, duurzame ijsbaan met lage energiekosten. De ervaringen met IJbaan De Vliet in Leiden en de verduurzamingsinspanningen in Alkmaar tonen aan dat energieneutrale ijsbanen haalbaar zijn.

Kosten verlagen, opbrengsten vergroten

Voor de nieuwe ijsbaan in Kardingje zijn er verschillende belangrijke eisen en wensen om optimaal te functioneren als sportfaciliteit en ontmoetingsplek voor diverse verenigingen. De hardrijverenigingen hebben een 400-meterbaan nodig die voldoet aan internationale standaarden, zodat officiële wedstrijden kunnen worden georganiseerd. Dit is essentieel voor het faciliteren van wekelijkse wedstrijden, waaronder langebaan- en marathonwedstrijden, op lokaal, regionaal en landelijk niveau.

De infrastructuur moet ook voorzien in nauwkeurige tijdwaarneming, juryfaciliteiten, een omroepinstallatie en voldoende ruimte voor toeschouwers en televisieopnames. Daarom is een open ontwerp zonder zichtbelemmeringen noodzakelijk, zodat juryleden, tv-registratie en publiek een goed zicht hebben op de gehele baan.

Voor ijshockey, kunstschaatsen en shorttrack is er behoefte aan een aparte 30x60-meterbaan. Deze baan moet voldoen aan specifieke eisen per sport: een harde boarding met plexiglasen platen voor ijshockey en een zachte boarding voor shorttrack en jeugdschaatsen, zodat gevallen schaatsers goed worden opgevangen. Goede zichtplekken rondom de baan zijn essentieel, bij voorkeur in tribunevorm. Door het middenterrein van de 400-meterbaan ook te gebruiken voor de 30x60-meterbaan, ontstaat extra ijscapaciteit voor shorttrack, ijshockey, kunstschaatsen en commerciële evenementen, zoals curling, bedrijfsclinics en ijsdisco's.

Verbeterde faciliteiten voor verenigingen

Alle verenigingen wensen meer en betere faciliteiten om niet alleen de sport te beoefenen, maar ook om hun aanwezigheid voor zowel leden als bezoekers te vergroten. De ijsbaan moet ruimtes bieden waar verenigingen kunnen samenkomen voor trainingen, vergaderingen, opleidingen, informatieavonden en prijsuitreikingen. Een prijzenkast en een goed toegankelijk informatiebord zijn belangrijk om verenigingen zichtbaar te maken. Dit komt niet alleen de verenigingen ten goede, maar ook de ijsbaan zelf, aangezien bloeiende verenigingen meer bezoekers aantrekken, waaronder ouders, grootouders, broers, zussen en vrienden van de leden.

Een betaalbare ijsbaan

De bouw van ijsbanen in Nederland komt niet vaak voor en de kosten variëren sterk afhankelijk van het type baan. Soms betreft het zelfstandige ijsbanen, zoals de Elfstedenhal, maar vaker gaat het om gecombineerde projecten met zwembaden en ijsbanen. Een analyse van zes ijsbanen die sinds 2008 in Nederland zijn gebouwd of ontworpen, laat een redelijk consistente prijsontwikkeling zien (Thialf is in deze analyse buiten beschouwing gelaten, omdat deze baan te veel afwijkt van regionale ijsbanen). De investeringskosten en kosten per vierkante meter bruto vloeroppervlak (BVO) zijn weergegeven in tabel 1. Bij de investeringskosten van ijsbanen sinds 2013 zijn geen extra kosten

Een duurzame ijsbaan betekent niet alleen een energiezuinige ijsbaan, maar ook een financieel gezonde onderneming. De exploitatie van ijsbanen is uitdagend, maar landelijke voorbeelden tonen aan dat het mogelijk is om dit te realiseren. Een energiezuinig en efficiënt ontwerp is cruciaal voor het succes van de ijsbaan.

voor energiezuinigheid opgenomen; deze eisen waren een integraal onderdeel van het ontwerp. De kosten voor de ijsbanen in Hooogeveen en de Krimpenerwaard zijn afgeleid uit haalbaarheidsstudies, maar deze banen zijn uiteindelijk niet gerealiseerd

Investeringskosten van een nieuwe ijsbaan in Groningen

Op basis van de beschikbare gegevens is het aannemelijk dat de bouw van een nieuwe ijsbaan in Groningen, inclusief twee 30x60 meter banen, gepland voor 2028, ongeveer €3.000 per m² bruto vloeroppervlak (BVO) zal kosten (inclusief BTW). Met een BVO van 20.000 m² komen de totale investeringskosten uit op ongeveer €60 miljoen. Deze schatting houdt rekening met mogelijke exponentiële prijsstijgingen (zie fig. 1).

Levensduurkosten in overweging nemen

Bij het maken van een goede afweging is het essentieel om niet alleen naar de initiële investeringskosten te kijken, maar ook naar de totale kosten gedurende de levensduur van de ijsbaan. Dit omvat beheer- en onderhoudskosten, energiekosten en financieringskosten. Deze kosten worden vaak aangeduid als levensduurkosten of Total Cost of Ownership (TCO). Door een TCO-benadering toe te passen, kunnen hogere initiële investeringskosten worden afgewogen tegen lagere

Plaats	Naam	Bouwjaar	Investeringskosten in class	€/m ² BVO	Opmerkingen
Enschede	Ijsbaan Twente	2008	13.900	650	400m baan, interne 30x60 baan
Leeuwarden	Elfstedenhal	2013	14.000	900	400m baan, interne 30x60 baan, ijshockeyhal
Hooogeveen	nvt	2017 (studie)	18.000	1150	Combi Zwembad (studie)
Krimpenerwaard	nvt	2022 (studie)	33.000	2100	400m + 30x60m (studie)
Leiden	De Vliet	2023	24.200	1930	Combi Zwembad 250m baan, 30x60 baan, funbaan

Tabel 1. Investeringskosten ijsbanen

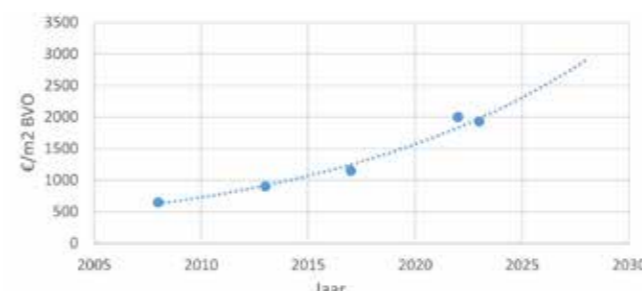
exploitatiekosten op de lange termijn. Dit kan aantonen dat bepaalde ontwerpkeuzes uiteindelijk goedkoper en milieuvriendelijker zijn.

Wat je niet bouwt, bespaart niet altijd

Het weglaten van de ijsbaan bij de herinrichting van sportpark Kardingje levert niet de volledige besparing op die je misschien zou verwachten. De ijsbaan deelt namelijk verschillende voorzieningen met andere onderdelen van het project, zoals horecagelegenheden en algemene ruimtes (bijv. kassa, kantoren, technische ruimtes). Deze voorzieningen zouden dan volledig door de overige onderdelen moeten worden gefinancierd, wat de kosten voor deze delen relatief verhoogt. Bovendien blijven sommige kosten, zoals de sloop van de oude ijsbaan en de terreininrichting, onvermijdelijk. Dit betekent dat de besparingen voor het hele project zonder ijsbanen veel lager zullen zijn dan de benodigde investeringskosten voor een nieuwe ijsbaan.

Exploitatiekosten kunnen budgetneutraal zijn

Ondanks de reputatie van ijsbanen voor hoge exploitatiekosten zijn er in Nederland minstens drie ijsbanen die positieve of neutrale resultaten hebben geboekt. Voor de energiecrisis rapporteerde de Stichting Elfstedenhal bijvoorbeeld een

Figuur 1. Ontwikkeling prijs BVO ijsbanen Nederland

jaarlijks positief resultaat van €50.000. De Westfries in Hoorn, geëxploiteerd door Optisport, en de ijsbaan in Haarlem (Stichting Kunstijsbaan Kennemerland) hebben ook positieve resultaten behaald.

Deze voorbeelden laten zien dat een budgetneutrale exploitatie mogelijk is, vooral wanneer de energiekosten goed beheerd worden, zoals bij een energieneutrale ijsbaan. Door de toevoeging van twee 30x60-meterbanen in het plan kan er beter worden ingespeeld op de toenemende vraag naar ijshockey, kunstschaatsen en shorttrack. De extra kosten voor de tweede 30x60 meter baan worden ruimschoots gecompenseerd door de toename van leden, en het biedt ook mogelijkheden voor andere jissporten, zoals curling en priksleeën, wat de inkomsten verder kan verhogen.

Verhoging van de opbrengsten, zowel in de winter als in de zomer

Een studie in opdracht van de gemeente Enschede heeft aangetoond dat het aanbieden van andere sporten bij een ijsbaan in de zomer kan leiden tot een bescheiden verhoging van de opbrengsten. De hal kan ook als slechtweerlocatie dienen voor diverse sporten, zoals tennis, hockey en atletiek.

De Stichting Elfstedenhal in Leeuwarden genereert extra inkomsten door de verhuur van de locatie voor bedrijfs-evenementen in de zomer. Daarnaast richt de Elfstedenhal zich in de winter actief op sterke marketing en samenwerking met schaatsverenigingen en het gewest Fryslân. Deze gezamenlijke inspanningen vergroten de aantrekkingskracht van de ijsbaan. Wanneer de ondergrond van de 400 meter baan voldoende ruw is, kan deze in de zomer ook gebruikt worden als skeelerbaan. Zeker met voldoende frisse lucht is dit een aantrekkelijke locatie voor skeeleren in Groningen. Op deze manier kan de baan zowel in de zomer als in de winter gebruikt worden, wat de continuïteit van het verenigingsleven rondom de ijsbaan ten goede komt. Dit vergroot de kans dat leden beter aan de verenigingen gebonden blijven en kan leiden tot een verdere toename van het aantal leden. Op de lange termijn zal dit het aantal gebruikers van de ijsbaan, met name de 400-meterbaan, nog verder doen groeien.

Verenigingen en teams stellen zich voor

Ijsvereniging Groningen

Opgericht in 1862, is YVG een van de oudste en grootste schaatsverenigingen van Nederland, met meer dan 700 leden, waaronder bijna 200 jeugdleden. De vereniging biedt een breed scala aan schaatsactiviteiten voor alle leeftijden, variërend van recreatief schaatsen tot langebaanwedstrijden en marathons. De trainingen vinden vrijwel dagelijks plaats in sportcentrum Karding, met speciale uren zoals het YVG-uur op zondag voor leden en hun gezinnen. In de zomer organiseert YVG ook activiteiten zoals inline-skaten, droogtraining en fietstrainingen.

G.S.S.V. Tjas

Tjas is de grootste studenten schaatsvereniging ter wereld, met 600 leden. De vereniging biedt drie ijsuren per week op Karding, waar schaatsers van elk niveau training krijgen. Voor de gevorderde schaatsers zijn er KNSB-uren beschikbaar. Tjas organiseert jaarlijks drie wedstrijden en biedt in de zomer wielrennen en droogtrainingen aan om de leden fit te houden.

STV Eemsmond

Met 150 leden van 6 tot 80 jaar is STV Eemsmond actief in de provincie Groningen. Tijdens het schaatsseizoen (oktober tot maart) worden trainingen gegeven op maandag-, woensdag- en vrijdagavond, en woensdag- en zaterdagmorgen. In de zomer zijn er activiteiten zoals skeeleren, hardlopen en andere schaatsgerelateerde trainingen om de leden optimaal voor te bereiden op het volgende schaatsseizoen.

De Stayer

Opgericht in 1992, heeft De Stayer een diverse ledenbasis met een gemiddelde leeftijd net onder de 40 jaar. De vereniging biedt drie keer per week wintertrainingen op Karding voor alle niveaus, van beginners tot zeer ervaren schaatsers. In de zomer worden fiets-trainingen en conditietrainingen georganiseerd, en sociale evenementen zoals borrels versterken de onderlinge band.

NoordOost Drenthe

NoordOost Drenthe, ontstaan uit een fusie in 2012, heeft leden uit het noordoosten van Drenthe. De vereniging biedt schaatstrainingen op Karding

en zomertrainingen zoals skeeleren en droogtrainingen op verschillende locaties. Plezier in schaatsen staat voorop, wat bijdraagt aan een stabiel ledenaantal, met veel trimmers van 40 jaar en ouder.

De Scheuvelloper

De Scheuvelloper is de oudste Drentse schaatsvereniging, met ongeveer 150 leden die sinds 2016 op Karding trainen. De vereniging biedt trainingen voor alle niveaus, van recreatief tot landelijke subtop, en organiseert jaarlijks de Interclub en de Noorddrentse clubkampioenschappen samen met NoordOost Drenthe en De Hunen.

De Hunen

Sinds 1974 houdt De Hunen zich bezig met wedstrijdschaatsen binnen het Gewest Drenthe. De vereniging biedt training voor zowel wedstrijdschaatsers als toerrijders op Karding. Diverse activiteiten, zoals jeugdkampen en seizoensafsluitingen, versterken de clubbinding.

Hardrijdersvereniging Oost-Groningen

HVOG, opgericht in 1970, verwelkomt leden van alle niveaus en traint in de wintermaanden op Karding. Recreatieve schaatsers trainen op dinsdagavond, terwijl wedstrijdschaatsers meerdere avonden per week trainen. In de zomer worden gezamenlijke fietstrainingen georganiseerd.

STC Roden

Met hun blauwe en gele clubkleding, traint STC Roden twee keer per week op Karding van oktober tot maart. De leden variëren in leeftijd van 20 tot boven de 70 jaar. De vereniging organiseert diverse sociale activiteiten, zoals koffiedrinken na trainingen en de oliebollentraining, om de onderlinge verbinding te versterken.

Schaatsvereniging Scharlakenhof

Opgericht in 1966, biedt Scharlakenhof trainingen op verschillende niveaus op Karding. Een uniek aspect is het Ouder-Kind-Schaatsen, waarbij ouders gelijktijdig met hun kinderen schaatslessen volgen. In de zomermaanden worden er loop-, skeeler- en fietstrainingen gegeven. De vereniging organiseert ook toertochten op het Paterswoldsemeer.

Schaatsvereniging Bedum

Schaatsvereniging Bedum heeft een wekelijkse training op woensdagavond voor 60 leden en aanvullende trainingen op zondagmorgen. Jaarlijks organiseert de vereniging een familiedag in de kerstvakantie om jong publiek enthousiast te maken voor het schaatsen.

Natuurijsverenigingen

In de provincies Groningen en Drenthe zijn er honderden natuurijsbanen. Het is vaak gezegd: 'Schaatsen zit in ons bloed, schaatsen zit in het DNA van de Nederlander.' Schaatsen op natuurijs is zelfs tot nationaal immaterieel cultureel erfgoed verklaard. Door het veranderende klimaat worden winters echter steeds zachter en regenrijker. Al meer dan 12 jaar is er geen toertocht op natuurijs meer verreden. Sinds 2015 nodigt de KNSB Groningen/Drenthe drie keer per winter leden van natuurijsverenigingen uit om op Karding te komen schaatsen. Afgelopen winter bezochten meer dan drieduizend enthousiaste schaatsers Karding, waaronder vele honderden kinderen. Dit biedt een welkome aanvulling op de activiteiten van de natuurijsverenigingen en stimuleert leden om lid te blijven.

Schaatsteam Speelman

Schaatsteam Speelman, opgericht in mei 2020, beschikt over bijna 20 rijders (marathon en langebaan) die worden gecoacht door vijf trainers. Afgelopen jaar heeft de eerste rijder op het NK in een vol Thialf gestaan. De ploeg heeft een beloften-heren en -damesteam in de marathon en zal binnenkort de overstap maken naar de topdivisie. Karding is de thuisbasis van het team, dat zichzelf bedruipt via sponsors en zich richt op talentontwikkeling. De oprichting van een businessclub versterkt de verbinding met het bedrijfsleven, waarbij schaatsgerelateerde activiteiten worden aangeboden. Het sportcentrum Karding is essentieel voor de ontwikkeling van talent.

Team Brandwagon

Team Brandwagon fungeert als schakel tussen verschillende niveaus, van semi-topsporters met ambitie richting de grote NK's tot clubrijders die het uiterste uit zichzelf willen halen. Karding is onmisbaar voor deze groep rijders, die anders tussen wal en schip zou vallen. Zonder de faciliteiten van Karding is het voor fanatieke schaatsers moeilijk om hun ambities waar te maken. Voor het

'Als marathonschaatser rijd ik vele rondjes op andere ijsbanen, maar Kardinge voelt altijd als thuishomen: hier heb ik mijn liefde voor de sport ontwikkeld!'

Evi Gelling, Groningen (marathonschaatser)

'Zonder Kardinge had ons gezinsleven er heel anders uit gezien... op sportief én sociaal gebied. Ons enthousiasme voor de schaatssport hebben we doorgegeven aan onze kinderen, die daarin hun absolute passie hebben gevonden. Beiden rijden ondertussen in de Marathon-Topdivisie. Voor komende generaties in Stad en Ommeland zal dit zonder Kardinge onhaalbaar zijn. Toegang tot de prachtige schaatssport met al zijn plezier en historie zou voor iedereen in de regio geheel kunnen verdwijnen bij het sluiten van Kardinge. Zowel op recreatief als op topsport-niveau. Dat is toch onvoorstelbaar!'

Els Brouwer en Bert Gelling, Huizinge (ouders van Evi)

geeft de SKA les aan bijna 2500 kinderen, en verzorgt schoolschaatsen voor meer dan 20.000 kinderen. Alleen al in Groningen verzorgen we de lessen voor ongeveer 350 kinderen en laten 900 school

kinderen uit achterstandswijken kennis maken met schaatsen.

En door de introductie van het frameschaatsen zet de SKA zich met al deze en andere initiatieven ook in voor een inclusieve en toegankelijke schaatssport. Ieder kind, ongeacht achtergrond of fysieke mogelijkheden, krijgt op Kardinge, DE ijsbaan van Groningen, de kans om het plezier van schaatsen te ervaren. Zo draagt de SKA niet alleen bij aan de toekomst van de schaatssport in Noord-Nederland, maar ook aan een gezonde inclusieve samenleving voor jong en oud.

Shorttrack Groningen

STG, met 40 leden, is de enige shorttrackvereniging in Groningen en Drenthe en speelt in op de groeiende behoefte aan deze spectaculaire sport. De sportprestatie en plezier staan hoog in het vaandel, en met kundige en gemotiveerde trainers zorgen we ervoor dat sporters op elk niveau het beste uit zichzelf halen. STG traint twee avonden per week op de kleine ijsbaan in Kardinge. Buiten het ijsseizoen bieden we skeeleren en diverse droogtrainingen aan. We zoeken ook steeds vaker de samenwerking met andere schaatsverenigingen in Kardinge, omdat de combinatie van langebaan- en shorttrack-schaatsen fantastische resultaten kan opleveren. Kijk bijvoorbeeld naar de prestaties van Jennings de Boo, die zowel shorttrack als langebaan combineert.

team en de sponsors is de combinatie van Kardinge en de stad Groningen van groot belang.

Kunstrijclub Groningen

KCG is dé kunstschaatsclub die al meer dan 50 jaar kunstschaatslessen verzorgt voor leden uit Groningen en omgeving. De club heeft de afgelopen jaren een groei van 350% ervaren, wat getuigt van de populariteit van de sport. Kunstrijden is een internationaal zeer populaire wintersport die in een stad als Groningen, met zijn hoog aangeschreven universiteit, niet mag ontbreken. Kardinge is vanaf het begin dé locatie waar de jaarlijkse wedstrijden, zoals het 'Peerd van Ome Loeks' en de 'Martini Bokaal', met deelnemers uit

heel Nederland worden georganiseerd. Meerdere nationale kampioenschappen kunstrijden hebben plaatsgevonden in Kardinge. KCG heeft verschillende kampioenen voortgebracht, waaronder Rudina Pasveer, Tjin Li Wang, Li Scha Wang, Marion Krijgsman, Karen Venhuizen en Boyito Mulde.

Sven Kramer Academy Groningen

Opgericht in 2020, heeft de Sven Kramer Academy (SKA) zich snel ontwikkeld tot een van de grootste schaats scholen van Nederland. Onze missie is om zowel jeugd als volwassenen meer te laten bewegen en zo bij te dragen aan de toekomst van de Nederlandse schaatssport. Inmiddels actief op 7 locaties verspreid over heel Nederland,

Groningen 14 juni 2024

Van: Werkgroep Behoud Ijsbaan Kardinge

Aan: College en Raad Gemeente Groningen

Betreft: aanbieden ondertekeningen petitie Behoud Ijsbaan Kardinge

Geachte leden van de Raad en College,

Met trots overhandigen wij u ruim 15.000 handtekeningen die gezet zijn onder de petitie 'Behoud Ijsbaan Kardinge'. Deze petitie is gelanceerd op 12 mei jl naar aanleiding van berichten dat de ijsbaan mogelijk geen onderdeel wordt van de nieuwbouw in sportpark Kardinge. De ondertekenaars laten zien dat deze voorziening door velen in onze regio wordt gezien als een essentieel onderdeel van dit sportpark.

Het merendeel van de ondertekenaars bestaat uit leden van schaatsverenigingen of schaatsliefhebbers, die in een ander verband de schaatsbaan bezoeken. Voor hen is de ijsbaan een belangrijk onderdeel van een gezond leven; een actief en sociaal bestaan waarin men betekenis vindt en zich betrokken voelt op elkaar. Schaats- of ijsverenigingen (50 in Groningen en 72 in Drenthe) zijn onlosmakelijk verbonden met onze samenleving. Een aanzienlijk deel van de leden van deze verenigingen schaatst regelmatig op de ijsbaan Kardinge. Ruim 2500 leden trainen wekelijks één of meerdere keren in Kardinge en doen mee aan wedstrijden. Plezier staat voorop, en met het plezier stimuleert het schaatsen tot een actieve en daarmee gezonde levensstijl.

Onder de ondertekenaars zijn ook veel topschaatsers te vinden uit heden en verleden. Aansprekende namen daaronder zoals Jennings De Boo, Joy Beune, Marcel Bosker, Chris Huizinga, Renate Groenewold en Marianne Timmer hebben de top weten te bereiken dankzij de verenigingen waarin zij opgroeiden en dankzij de ijsbaan in Groningen. Om toptalent te ontwikkelen is een florierende breedtesport noodzakelijk. Zonder een goed uitgeruste ijsbaan in Groningen gaat dat niet lukken!

Niet alle ondertekenaars schaatsen actief. Je kunt ook genieten van de sportwedstrijden, die op het ijs in Kardinge plaatsvinden. IJshockey, kunstrijden, marathonwedstrijden trekken elk jaar talrijke liefhebbers naar de baan.

Tot slot draagt een ijsbaan bij aan vestigingsklimaat voor bedrijven. Bedrijven die direct leveren aan de schaatssport maar ook bedrijven in de brede omgeving van de ijsbaan.

Met de petitie onderstrepen ruim 15.000 mensen het belang van het behoud van de ijsbaan in Groningen. Omdat zij zich niet kunnen en willen voorstellen dat deze niet terug komt en daarmee de schaatssport voorgoed verdwijnt uit Noord Nederland.

Ruim 15.000 mensen roepen u op dit niet te laten gebeuren!

Namens hen,

Piet Manning, voorzitter STV Eemsmond
Enne Feenstra, voorzitter YVG
Martijn van Houten, bestuurslid YVG
Hein Schepers, voorzitter Sven Kramer Academy Groningen
Gerard Kemkers, directeur TalentNED

Werkgroep Behoud Ijsbaan Kardinge

A photograph of Gerard Kemkers, a former speed skater, being interviewed by a television crew. He is wearing a blue vest with 'Talent.ed' and 'ifestos' logos. A camera operator is visible on the left, and a crowd of spectators is in the background.

Gerard Kemkers, directeur Talent.ed en voormalig topschaatser vertelt aan OOG-tv wat het belang is van een regionale ijsbaan voor zowel de breedtesport als het ontwikkelen van nieuw talent. Een goede ijsbaan in de omgeving is essentieel om jongeren en ouderen te leren schaatsen. Een breed sportaanbod is nodig om mensen in beweging te krijgen en te houden.

Op glad ijs